

VITALITAT

Revista Olotina Literaria, científica y Administrativa

SETMANARI DEFENSOR DELS INTERESSOS DE LA COMARCA QUE NO ESTÁ ADHERIT NI AFILIAT A CAP PARTIT POLÍTIC

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Imprempta de Pere Aubert. Sant Bernat, n.º 2

Els pagos son a la bestreta.

Deis treballs publicats ne responen sos autors.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Any, 5 ptes.—Nombre solt, 10 céntims.

DE LES OBRES QUE'S REBIN SE'N DONARÁ COMPTE Y DE LES QUE SE'N ENS ENVIN LOS EXEMPLARS S'EN FARÁ LA CRÍTICA

PER LA CULTURA

Llegia dies enrera que'l primer Congrés espanyol d'Higiene escolar tingut a Barcelona, a proposta del P. Ruiz Amado, aprová una proposició quina primera part diu aixís:

«Habitantes de un planeta regido por el sol, rodeado de atmósfera y cubierto de agua en dos terceras partes, corresponde por modo ilegible a todos los niños.

1.º El derecho a la luz del sol.

2.º El derecho al aire abundante.

3.º El derecho al agua y a la limpieza que con ella se obtiene.

Ni el Estado, ni quienquiera que sea tiene derecho para recluir al niño en locales cerrados a la luz y al influjo del sol, escasos de aire y privados de agua y de limpieza por más que tales mazmorras se condecoren con el nombre abusivo de *escuela*.

Ho deixém en castellá, tal com ho hem llegit perque val la pena, y no per el sabor del original.

Probablement, molts dels que llegeixen VITALITAT, no saben que'l P. Ruiz Amado, es avui un insigne pedagog a qui'ls hàbits que vesteix no li fan gens de nosa pera parlar ab desinvoltura de les coses d'ensenyansa, sostenint idees noves y avensades en materia d'educació. No sé si saben que l'esmentat senyor, fa alguns anys, estigué en aquesta ciutat fent els sermons de la novena a la Verge del Tura, sermons d'alguns dels quals ne conservém grat recort. Lo que per la nostre part no sabém, es, si'ls que llavors tenien el dever de polidesa d'obsequiarlo, y que segurament lo compliren, al ensenyarli tot lo d'Olot, li ensenyarien també l'Hospici, y les escoles públiques o nacionals com diu que se n'ha de dir, allí instalades. Suposém que això darrer n'ho farien. Llavors l'ilustre jesuita, no s'havía llesat tan de plé com ara al camp de la *Paidologia* y de la *Pedagogia*, y potser dita visita no li interessaria com al present. Lo que si sabém,

y d'aixó ens en lamentém amargament, profundament, es que per deixadesa de tots, dels Ajuntaments administratius y no administratius, de les Juntas locals d'instrucció pública, dels periódics d'acció catòlica y dels que n'ho son, a les criatures d'Olot, d'una ciutat com Olot, no se'ls hi reconeixi lo que'l P. Ruiz Amado ne diu *els drets individuals de la mainada*.

Y es que aquí, en confessarho ab tota franquesa, s'ha descuidat completament tot lo que fa referencia a educació; mai s'ha dedicat la més mínima atenció a les coses de l'ensenyansa. No cap amagarse, no deu amagarse. Les llagues no's curen pás tapantles. Hem de dirho. L'escola oficial de parvuls de nostre ciutat—concretantnos avui per avui a dita escola—está en un estat veritablement deplorable. És raquítica, miserable, instalada en un lloc antibigiénc. Les criatures que hi van no tenen l'aire necessari, y'l que respiren, el respiren viciat, perque la cabuda del local es per xeixante o setante alumnes tot lo més, y n'hi assisteixen cap a un centenar, caquibntse de la manera que's pot suposar. No tenen sol, no'n disfruten de sa llum vivificant y plena d'alegría, perque la major part de l'any el veuhen solsament quant l'astre del día se'n va a la posta, y per medi d'unes finestres altes que qui sap si s'obren gaire sovint. No tenen esbarjo de cap mena, perque l'únic lloc pera esbargirse la mainada es el pati de l'Hospici—escribím aixó tenint demunt de nostre taula de treball un estudi de F. Klein sobre'ls *Kindergarten* de Froebel y hem de parlar del pati de l'Hospici!—un pati que no veu el sol, humit, mal empedrat, en el que hi falta aigua y llimpiesa, perque les vegades que hi hem entrat hem tingut de taparnos el sentit del olfat pera no respirar la fétida olor que llesaven els consums allí instalats, y aquest es tot el jardí dels parvuls! Y no dic rés del material de l'escola, perque sense volerho, brollarien de la meva ploma

coses massa fortes. Fent constar que ens ha assegurat qui pot saberho, que l'Ajuntament, en els seus pressupostos, no ha consignat mai un céntim per material, n'hi ha prou. Diu tant aixó com lo que podriem dir.

Senyor Batlle, no li fa vergonya a vosté y a l'Ajuntament que presideix que's pugui dir tot lo dit de l'escola de parvuls d'una ciutat de deu mil habitants? Senyora y senyores de la Junta local d'instrucció pública, no'ls fa pena lo que deixém exposat? No'ls sembla que's hora de que se'n ocupin? Será precís pera que ho fassin que'ls recordém les atribucions que tenen y'ls debers que la llei els imposa? Haurém de fer memoria al Vocal Metje de la Junta, de quines son les seves obligacions? Si precisa ferho, ho farém. Ja n'hi han prou de convencionalismes y d'atenuacions. Y ho farém un dia, y un altre, y un altre, fins a veurer si podém conseguir que la gent s'interessin per les qüestions de la ensenyansa, fins a lograr que's capaci bé de l'importancia que aixó té, fins a treurer l'idea que aquí domina en molts, de considerar l'escola com una mena de magatzém de criatures aont se'ls envia pera lliurarse de ses travessures y molesties, sens preocuparse del modo com hi están.

Y aixís creiém fer cultura.

En previsió del cólera

En els temps actuals ja ningú posa en tela de judici tan solsament, el que el cólera tingui com a causa eficient l'introducció en el cos humá d'un microbi específic y es el que fou descobert per Roch a l'any 1883 y que se l'anomena *vibrió colé-ric*, *bacillus coma de Roch* o *bacillus virgula*.

Aquesta enfermetat es de les que s'anomenen exòtiques; aixís es que son veritable origen se'l troba a l'Asia y solsament en un punt d'aquesta part del mon qu'es la Bengala Baixa. Aquí si que's la seva vera patria, es a casa seva ja de temps immemorial y aont any després any hi causa milers de víctimes.

A Europa comensa sa historia a l'any 1817, desde aquesta fetxa hasta'l present, hi ha fet va-

ries excursions, si així's se pot dir, y ara en el temps actual, n'està fent un altre que amenaça pel present any ab una invasió, que aquesta part de provincia de Girona, ne pot sentir ses tristes conseqüències, lo que's pot aplicar per nostra ciutat, si es que no'ns prevenim a temps; del contrari si's fa obra positiva, si's treballa ab energia y prompte, se pot tenir la quasi seguretat de que les portes li restaran tancades, de que tan terrible malaltia no tindrà entrada a Olot.

Pera obtenir aquest resultat, es necessari pendrer certes mides y en especial una d'elles es de caracter urgent, y més que urgent, urgentíssima, siguent aquesta la que d'un modo exclusiu m'ocuparé; abans d'exposarla, tinc que enumerar quins son els medis de propagació de dita malura y analisarne un en especial, que's el que fa referencia a aquella mida preventiva.

L'infecció de l'home pel microbi del cólera se efectua sempre per via gástrica; es a dir, el microbi te d'entrar per la boca o nas, que son les vies que conduexen a l'estómac y arribar hasta'ls budells, en estat de prou potencia pera creixer y multiplicarse, fent sentir sos efectes a la persona que s'hi ha posat en contacte.

Se pot dir que la boca es la via més important, que quasi es la única; per ella es per aont entren els microbis colérics, per diferents medis, ja s'en directament del mateix malalt o mort de cólera, ja indirectament y per diferents medis de transmissió com son l'aire, objectes contaminats, dits, aliments y begudes; els aliments y begudes son els medis que en concepte de tots els autors, quasi tenen la exclusiva, son els que tenen més importancia; per aixó, al tractar de prevenir tan gran malaltia, els concedeixen a cada un d'ells, major espai que a tots los demás junts y encara al tractar de les begudes la concedeixen en especial a l'aigua per esser aquesta la que serveix de cultiu y vehícul per excelencia.

Per aquest concepte solsament m'ocuparé de aquest medi com a propagador del cólera deduhintne després el medi de evitarlo en nostre ciutat.

Está clar que l'aigua per si sola, sense que sia contaminada pel bacillus coléric y a pesar de que portés altres classes de microbis capassos de produir malalties, no pot de cap manera produir el cólera, per esser aquesta malura, com ja he dit, importada, una malaltia exótica, doncs com a primera condició pera que l'aigua pugui produir aquesta infecció, es de necessitat que en elles per un o altre medi s'hi hagi introduit el bacillus coma de Roch y més encara, es necessari que en ella hi hagi trobat les condicions especials que necessita per viurer, desenrotllarse y multiplicarse poguent d'aquest modo adquirir les condicions de virulencia que necessita pera que una volta dins de l'organisme humá, pugui produir el cólera, perque es de notar que si aquesta virulencia no l'adquireix, tampoc es capás de produir la malaltia; per la cantitat d'aquella, s'explica el perque de la diferencia que hi ha en la mortalitat de les diferentes epidemies y de les diferentes localitats infectades per una mateixa epidemia.

L'aigua també se pot contaminar directa o indirectament, en el primer cas ho te que fer el mateix malalt coléric o be una persona que encara que no sia malalta porti en son interior el microbi coléric; en un y altre se contamina l'aigua per medi de les materies vomitades o de les que son procedents de la defecació. Aquestos medis no son els més freqüents si be el según cas ho es molt més que'l primer.

Indirectament se pot contaminar l'aigua per mediació de persones que han estat en contacte ab colérics, vestits, robes dels llits, objectes diversos contaminats, aigües contaminades etc.

Les aigües que serveixen pel consúm en nostra ciutat son: les de la Pinya juntament ab les de la

Ribera de Ridaura, les de pous y per fi les de S. Roc, siguent les primeres y les últimes les que se consumeixen més. Totes aquestes aigües están en perill de poderse contaminar; si desgraciadament se contamineessin, allavors, sens solució de cap mena l'epidemia colérica s'extendria per nostra ciutat, com a regueró de pólvora, a no ser que immediatament tothom en absolut, esterilís tota l'aigua que pera son us necessitès.

AIGÜES DE LA PINYA—Aquestes son les que en més perill están, perque no totes les que passen per la canyeria son preses directament de la font y están incomunicades, sino que gran part d'elles son procedents de la Ribera de Ridaura y aquestes com tothom sab, son aigües en les que hi van desperdicis del poble del mateix nom, son les que serveixen per rentar no ja solament la roba bruta usual, sino que també la que ha estat en contacte ab els malalts, sia ó no infeccioses ses malalties, son les que per últim están en les millors condicions pera que en elles si puguin desarollar qualsevulla agent infecció y adquirir la qualitat de virulencia que necessita pera produir enfermetat.

Doncs, si així's es, ¿Que's lo que pot impedir que'l microbi del cólera, en cas que hi sigui transportat, visqui, creixi y's multipliqui?

En el meu entendre no hi ha cap dels medis que es posen en práctica avui que s'hi pugui oposar.

Una volta contaminades aquestes aigües se pot tenir la certesa absoluta de que mesclantse ab les de La Pinya les infectará, juntes contaminaran la canyeria general y d'aquí la particular juntament ab els dipòsits, els que una volta infectats en virtut de les condicions en que están, esdevindran a esser un cultiu del microbi coléric ab totes les condicions necessaries pera donarli potencia suficient pera combatre les defenses naturals que l'home te, estallant l'epidemia ab tots sos horrofs.

A lo dit, está clar que si pot fer alguna obgecció, les que se reduexen a dos: 1.ª Que's pot tancar l'aigua de la Ribera deixant solsament que vinguin les de La Pinya y les de Bastóns. A n'aquesta obgecció se pot contestar que no's tancarà l'aigua de la Ribera abans de que fos infectada, abans de que's declarés un cas de cólera a n'el veí poble de Ridaura per no haberhi de que, abans de que aquest cas ocorregués, es a dir que anant depressa y fentho molt be se tancarà quant aquest cas fos comprovat y en aquestes circumstancies, la gran majoria de les probabilitats estar en en favor de que ja no solament fos infectada la Ribera sino que també la canyeria pincipal y ab aquesta totes les demás y en aquest cas ja seria passada l'opunitat.

2.ª També'm poden obgectar que l'aigua de la Ribera passa per bons filtres abans de juntarse ab les demás y que ja queda lliure de microbis no podén d'aquest modo contaminarse. ¿Per ventura no's veu el que després d'una pluja venen les aigües de La Pinya completament térboles? Jo no vull pas creurer que sien totes les aigües en conjunt que s'enterboleixen, sino que m'inclino ans ab la opinió de que son les d'una sola procedencia y son les de La Ribera y per si no n'hi hagués prou bastaria el dir, que a pesar de haberse filtrat un'aigua contaminada pel microbi coléric per filtres bons, inmillorables, aquesta aigua no's podria usar com a beguda, sens abans esterilizar-la per la ebullició, per constituir un perill imminent pel que la begués, puig que en ella encara s'hi trobaria el bacillus virgula, com si no hagués sigut filtrada, lo que hauria succehit seria que hauria disminuít el nombre de microbis pero mai desaparegut del tot. Siguent així ¿se podria estar tranquil? ¿Se podria admetrer ab bona llógica el que passant les aigües completament térboles, deixessin de passar els microbis esmentats que son infinitament mes petits que les particules que enterboleixen l'aigua?

La contesta la deixo pera que'ls lectors se la fassin a son albir. Com se veu per lo dit, si li dongués la gana al microbi coléric de fer una excursió pels vols de La Ribera, amenant ab una infecció de les aigües de la mateixa y consti que die amenant solsament, se faria de necessitat extrema el tancar tota comunicació d'aquestes ab les demás de la canyeria de La Pinya, de no ferse així, de esperar a que fossin contaminades, allavors ja no n'hi hauria prou ab aquesta incomunicació, ja's faria necessari en absolut tancar totes absolutament totes les aigües de la canyeria de La Pinya. Ara pregunto jo: ¿Es capás ningú de dir d'un modo cert quant seria que estessen amenaçades d'infeccionarse? No, en absolut no.

Dic que's faria necessari el tancar totes les aigües de La Pinya en absolut, perque no solsament seria perillosa pels que'n fessin us com a beguda, sino que també ho ser en pels que'n fessin us pera rentar, així's com tampoc podrien servir pera regar tan solsament.

S. S.

(Continuará)

Coses de Casa

Eng: eixemnos ara que'ns baga

¡Oh, nobles companys d'infortuni! ¡Oh, magres olotins, aquí com jo la deficiencia de la nutrició ens priva de la bellesa d'un cos arrodonit, alegresvos, car per nosaltres es dia de gloria!... La carn, a cinquanta; el pa, a vintitrés; les mongetes, casi a regalar; les trunfes, de franc y l'aigua de S. Roc, apunt de pujar fins al quint pis. ¿Que més podiem desitjar, infelissos mortals? Nosaltres que necessitavem tot un curs d'aritmética superior pera poder administrar, ab escàs éxit, les quinze migrades pessetes de la setmanada?... Ja s'han acabat les ecuacions de segon y tercer grau pera trobar l'incògnita «carn». No més extraccions d'arrels quadrades pera determinar quina infinitesimal fracció del presupost cotidá corresponia en aquest substanciós article... Prou mal de caps. Desde avui no vull dir jo que poguém lligar els gossos ab llangonises, puig aixó del toc no encara va car, pero casibé que'ls podrem estacar ab costelles de xai y brasons y fruïrem el goig de veurer saltironar d'ns de l'olla, algun bocí més o menys gras de vianda fresca, cosa fins avui reservada sols als acaudalats. Y ara vosaltres em preguntareu a qui debèm aital millora? Als carlins? A la gent de bé? ca, res d'aixó; aquets mai se'n havien preocupat. Se deu en gran part a la iniciativa d'un home que com pedra moguda per la palanca de nostres amorettes, saltant per sobre la singlera dels compromisos que aixó li podia portar y despreciant els arbrostos de males volenses, ha rodolat ab rápida carrera, caiguent de pla sobre la taula del consistori y implantant les taules reguladores. Y ja sembla estém en período febril de regularisació, es precis que tot se reguli. Es necessari que també s'ens regulin els jornals.

No's trobava llógic fins avui que a disminució de sou hi corresponia encament de queviures?

Doncs ho ha de ser també que a abaratiment d'aquestos hi correspongui augment de sou o dirém que la lógica es un trasto vell y anticuat. Un colp assolida aquesta altre millora, que més podriem demanar? Y si demanessim no sols l'abaratiment, si que també el millorament del vi? ¡Ai la mare! Val més que ho deixém correr; aixó del vi desde'l seu invent no ha fet més que portar disgustos. Ja a n'en Noé, que segons l'història fou el seu inventor, li costá una forta reprimenda de la dona, que farien els demás si s'ho proposaven... Deixém que'ls pobrets taberners se guanyin honradament la vida y saborim per ara l'esperansa de que en temps no molt llunyá tindrem la fresca y regalada aigua de S. Roc a la portee de tout le monde.

Arriba, humils lectors, comensém la restauració del edifici del nostre cos emfeblit per la manca de aliments. Saborim ara que'ns baga, els suculents palpissos. Que cada mossegada que en probèm se

torni un vot de gràcies pels autors de la millora y que feta la digestió sigui el reste una enèrgica censura pels que poguentho fer, mai s'havien preocupat de si el pobre podia o no mcajar.

CLAMINET.

Literaries

Rutina

Quant al fullejar quelcom de la nostra literatura trobo la figura del mestre d'escola com a protagonista o personatge secundari d'una obra qualsevol, de bona gana tancaria'l llibre pera no tenir una decepció més, si no fos l'afany que sento de voler esbrinar si l'autor de l'obra qu'he comensat a llegir s'haurà sabut sustreure a la rutina de presentar el tradicional mestre de minyons calcat en les vergonyoses caricatures am que l'han satirizat els periodics festius de tots colors y procedencies.

Esperant, doncs, per la curiositat, vaig girant fulls y més fulls... y ja no cal dir-ho: l'autor llegit, am tot y la seva fama ben consolidada, també ren-deix culte a la lleugeresa inexplicable de fer desfilar per la seva obra al mestre rutinari, ordenancista, tant plé de pedanteria com buid de cultura, al preceptor de palmeta y barretina de dormir, al pedagog en el sentit depriment de la paraula, al ridícol, al miseríol, al abominable mestre d'estudi que's cria y desenrotlla, am rara uniformitat, en l'imaginació de quasi tots els nostres escriptors. Ni per etzar descriuen aquests en llurs obres al mestre real, que rublert d'entussiasme per son ministeri el practica am fe y constancia a manera de héroe ocult; mai, ni per equivocació surt del estre potent dels nostres escriptors un personatge que reflexi al educador dels nostres dies, conscient de la trascendencia del seu càrrec y gonflat de nobles ideals.

Sòls en la literatura estrangera's presenta al mestre en un nimbe de respecte que contribueix eficazment a crearli una consideració en harmonia am l'importancia de son ministeri. En la nostra, desgraciadament, succeeix tot lo contrari: en la novela, en el conte, en el teatre el mestre és sempre sortit del mateix motllo. Fins autors del talent y prestigis dels Rusiñol, Iglesias, Feliu y Codina, etc., cauen en aquesta fragilitat. Exceptuant *El Mestre Nou*, d'en Pous y Pagés, poc que's trobarien gaires pàgines en la nostra renaixent literatura que inspiren la més lleu consideració envers els qui están encarregats de la noble tasca d'encarrilar l'infancia pels lluminosos viarans de la cultura.

També es lamentable que'ls nostres poetes, per regla general, torturin llur imaginació y la nostra parla cisellant decadentismes que, segons expressió d'un meu coral amic, «puden a recambro de ménca gabatxa», y ni tant solament dediquin una petita nota a la poesia de l'escola; és de doldrer que s'entretinguin cercant ropatges exòtics pera presentar a tall de novetat assumptes ja gastats y deixin en volquers la veritable literatura pera l'infancia.

Peró lo que subleva l'esperit és qu'en els periodics festius de Barcelona que am tanta profusió circulen en la nostra terra y que per aital motiu podrien ésser uns excelents medis de propagació de cultura, s'hi publiquin caricatures infamants y vergonyoses pera'l Magisteri. D'ensá que la llei de jurisdiccions els priva de ridicolisar a certs elements, el mestre d'escola és el blanc obligat de llurs burles més irreverents y desvergonyides. ¡Cóm se coneix que'l civisme del professorat es una salva-guarda pera'ls assalts de redaccions!

¿Per qué aquesta animadversió en contra del mestre? Es que, potser, en general la seva cultura no correspón a la trascendencia de son càrrec? Si fos aixís no tindria pas ell la culpa de que'n la Normal no li haguessin donat la preparació deguda, com la tenen els metges y advocats, poso per cas, de que les Facultats ont cursen sos estudis no es trobin a l'altura de les d'altres païssos més venturosos que'l nostre. Es aquest un defecte que, si acás, no s'ha pas de corretgir ridicolisant als qui més el lamenten.

El pretendrer fer repulsiu als ulls del poble al mesire d'estudi, és obra del tot negativa, manca da no solzament de caritat, sinó de bon sentit: és, ara com ara, un dels medis més excelents pera la conservació de l'estulticia, y fa llástima veure l'empleat a cada pas per els qui tant podrien contribuir al foment de la cultura popular.

JOAQUÍ SANA.

23 Abril 1912.

Agrícoles

Millera del cultiu de la patata

Te en Espanya gran importancia el cultiu de la patata. Pot dirse que en moltes provincies el tubércol d'aquesta preciosa solanácca, constitueix verdaderament el pa del pobre.

Desde fa alguns anys, el nostre pagés cultiva una mica més racionalment la patata. Emplea varietats seleccionades y efectua millor els conreus del camp, lo qual constitueix realment un progrés.

No obstant, creiem que'l agricultor no's preocupa lo suficient d'una qüestió de capital importancia en tot el cultiu que s'efectua d'una manera racional. Ens referim a la qüestió del abonat.

Una cullita de sols 10.000 kilos per hectárea, que per cert sería considerada com irrisoria en païssos tan adelantats en agricultura com en Alemania, Bélgica y Holanda, exporta de la terra les cantitats següents d'elements nutritius: 16 kilos d'acit fosfóric, 31 de nitrógeno y 58 de potassa.

Doncs bé; quin método segueix el pagés pera restituir de la terra tots aquets principis?

Molts emplean algo de fems, altres, partidaris dels abonos químics, se contenten en emplear, o be els fertilisants nitrogenats, o be els fosfatats, y en quant a la potassa, n'hi ha molt pocs que's preocupin de sa restitució.

Aquesta manera d'obrar es completament absurda. Es evident que pera evitar l'empobriment de la terra, hi ha que restituir els tres elements. Perque una fórmula d'abono puga considerarse com racionalment establerta, en sa composició deuen entrar els abonos nitrogenats, fosfatats y potássics.

L'element que la patata absorbeix ab més rapidesa es la potassa.

Aixó es comprant fàcilment, si's te en compte el paper important que juga la potassa en la formació de la fécula y que contribueix, no solzament a augmentar la producció, sino que al mateix temps millora la qualitat del tubércol.

No volém cansar a nostres lectors ab més consideracions y preferim demostrar ab nombres la veritat de quant diém. En diferents punts d'Espanya, s'han fet ja moltes experiencies ab els abonos químics. La falta d'espai ens obliga a limitarnos a donar compte solzament d'un ensaig, pero aquest realment molt interessant, practicat per D. Josep Prieto González, en Celanova, provincia de Orense.

Dit senyor, va dividir son camp d'experimentació en tres parcelas: la primera no hi va posar cap abono y la cullita fou de 2.260 kilograms per hectárea; la segona parcela fou abonana ab 400 kilos de escorias y 200 de nitrat y se culliren 8.600 kilos de patatas y en la tercera que rebé els mateixos adobs que la segona, mes 800 kilos de kainita, la cullita alcansá la xifra de 15.400 kilograms.

Aquest exemple demostra clarament que per la obtenció de la cullita máxima l'empleo dels fertilisants nitrogenats y fosfatats no es suficient y que la seva acció deu ser completa y aumentada per medi de les sals potássiques.

L'experimentador fa ademés notar, que la terra del camp d'ensaig era poc fértil y que la sequetat que reiná durant el temps del ensaig perjudicá a la vegetació.

El cloruro deu ser repartit igualment, ab bastan-

te anticipació a la sembra mentres que'l sulfat, en barreija ab els a lobs nitrogenats y fosfatats basta ab emplearlo uns dies avants de la sembra.

La kainita deu ser aplicada dos o tres mesos avants de la sembra y pot ser substituïda per el sulfat o el cloruro potássic, pero a dosis quatre vegades menors.

R. DE M. S.

III CONGRES DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIÓ COMUNICACIÓ OFICIAL

De les impresions rebudes pel comité organizador y que son conseqüencia del resultat de la tasca preparatoria realisada, podém deduirne qu'el IIIer. Congrés d'Esperantistes Catalans obtindrà un éxit gran ja que totes les entitats y particulars a qui s'ha demanat el concurs han respost oferint entussiasma y incondicionalment la seva cooperació y apoi pera portar a bon terme aquest acte, assamblea d'un nucli d'esperantistes catalans que te imposada la tasca cultural de divulgar l'Esperanto a dintre de Catalunya.

Fentse càrrec els organizadors de la trascendencia y significació d'aquest Congrés, han emprés una tasca de preparació que tendeix a donarli al ensemple que una organizació perfecta, una significació ben popular.

L'laure sería enumerar una a una les gestions que en aquest sentit ha fet aquest Comité; ens concretarem doncs a donar a conèixer aquelles que son d'utilitat y d'interés públic.

Com anunci del Congrés, s'han publicat uns segells representatius dels edificis artístics y moderns de aquesta ciutat que més se distingeixen per la seva notabilitat y están també próxims a publicarse unes postals anunciadores dels Jocs Florals quina significació artística es adequada en aquesta festa; tot lo qual se vendrà al preu de un y deu céntims respectivament en tots els grupus adherits a la Federació. En quant a propaganda ja's porta feta molta tasca; pero es de remarcar especialment per la seva eficacia la dels periodics locals que han obert tots una secció d'Esperanto, per medi de la qual y cada un desde'l seu respectiu camp d'acció, propaguen l'ideal esperantista donant a conèixer entre'l poble els seus progressos y la seva marxa universal. Aquesta es la tasca més remarcable que com a propaganda ha realisat fins avui aquest Comité y que va encaminada a donar un sentit de popularitat al IIIer. Congrés Esperantista Catalá, a fi de que assoleixi un éxit esplendent, en consonancia am l'importancia de K. E. F. y am la trascendencia de l'obra que aquesta entitat te de portar a cap.

Tarrassa 22 Abril de 1912.

El President,
VALENTÍ ALAREDRÉ

La Caixa d'Estalvis

Induatablement es un dels assumptos que s'espera ab més expectació el que's tracti en públic per ésser el funcionament d'aquesta caixa un dels problemes que afecten més directament a la vida del comer y de l'industria local y de la comarca.

Voliem parlarne nosaltres exposant el nostre criteri clar y sencera, pero tractantse d'una qüestió de tanta trascendencia y com siga que sembla hi han persones que tenen interés en dirhi la seva opinió, a fi de que revesteixi aquest assumpto tota l'importancia que li toca y sigui tractat ab total amplitut que requereix, obrim sobre aquesta materia tribuna lliure en la que hi donarem cabuda a tots els articles en pró y en contra que s'ens enviïn escrits seriósament y firmats per sos autors.

Fem la salvetat per endevant de que'ns reservém la nostra opinió y que per lo tant no'ns farém solidaris de les que sostinguin sos autors.

De cala Ciutat

Sessió ordinaria del dia 7 deMaig de 1912

Ab assistencia del Sr. Alcalde President, D. Joan Meroles, y els concejals Srs. Agustí, Roura, Aubert, Bolós, Deu, Vidal, Puigdemont, Quer, Badia, Treseras y Collell, se llegí l'acta de la sessió anterior, la

que fou aprovada per unanimitat.

Se donà compte, y fou aprovada, la distribució de fonsos pera'l present mes.

Se llegí la recaudació obtinguda durant el mes de Abril, comparada ab igual mes del any anterior. Se acordá quedar enterat.

Seguidament s'acordá nomenar al Sr. Secretari, Comissari, pera assistir al judici d'eximició que ha de celebrar la Comissió naxta de Reclutament de la provincia, el dia 14 del actual.

Aixís mateix s'acordá instruir expedient d'ausencia de pares o germans de nostros concorrents a fi de que els interessats ho puguin acreditar en les excepcions del reemplaçs de 1913.

Se fallá l'expedient de revisió del mossos Juan Batlle Plana, perteneixent en el reemplaçs de 1911.

Igualment se pronunciá el del mossos Josep Llema Roura. Els dos foren aprovats.

Acte seguit se doná compte del informe emés per la comissió de Foment, en la sollicitut presentada per D. Josep Macias, interessant permís pera construir un Teatre Cine. Un cop llegit dit informe, el concejal Sr. Bolós, manifestá que no estava conforme de cap manera, ja que aquest s'havía emés en una reunió extraordinaria que havia celebrat la Comissió y per lo tant ell no podia prestarli la seva conformitat.

El Sr. Roura, manifestá que una comissió de obrers, li suplicaren que quant antes fessin l'obsequi de presentar o de emetre el corresponent informe en la sollicitut del Teatre-Cine, ja que pera aquest tramit tenia d'estar sospesa l'obra y encara que perteneixia a la extrema dreta y li diguin reaccionari, per aixó's declinaba a emetre l'informe de referencia y cridar la Comissió pera aixís proposarho, suplicant al Sr. Bolós fes l'obsequi de retirar la seva protesta. Intervingueren el Sr. Puigdemont y el Sr. President, y després de posar en clar la qüestió que's debatía, se acordá aprobarho.

De una sollicitut se doná compte, que la suscriu el Sr. Director de El Deber, D. Joan Carbó, interessant que l'Ajuntament reciami una copia fehacient de certa escriptura que fa referencia al edifici «Circulo Otomense» del any 1862 o 63 en poder del Notari arxiver d'aquesta ciutat. S'acordá de conformitat.

D'una sollicitut de varis veíns del carrer de la Proa y adjacents al mateix, se doná compte en súplica de que's procedeixi al seu adoquinat. S'acordá passarla a informe de les Comissions de Foment y d'Hisenda.

Ultimament se llegiren les peticions presentades pera la próxima temporada d'istiu en el Teatre de aquesta ciutat, en les quals figuren dos companyies de sarsuela y una dramática; aquesta última, suscrita per D.ª Margarida Xirgu, y les dos primeres per els Srs. Barceló y Miquel, respectivament. Un cop llegides dites peticions, el Concejal senyor Badia, se mostrá partidari de la sarsuela, sense tenir en compte y coneixer lo que es en la actualitat la Xirgu. Interviniren en la discussió varis Srs. Concejals, manifestant tots que en el present any y devant una eminencia que sollicita el Coliseo com la Sra. Xirgu, eran partidaris que se li concedís y al preguntar el Sr. President si's prenia en consideració la sollicitut de la referida Sra. y de consentir els Srs. Concejals per unanimitat, s'acordá ab el vot en contra del Sr. Badia.

El Sr. Roura, preguntá a la Presidencia que expliqués lo que ocorregué el passat diumenge en el matedero, ab els carnicers, censurant durament a n'el senyor Alcalde, perque no'ls havia deixat matar, en cambi d'haverlo fet el de les taules reguladores. El Sr. President, ab molta energia (y de ferho molt bé) digué que no l'espantaven pas els carnicers ni ningú, obrant ab justicia y equitat, doncs en el passat diumenge se acercaren dos carnicers demanantli permís per sacrificar y li va consentir y aquesta vegada ab més motiu que mai ho havia de concedir a n'el carnicer que l'Ajuntament patrocina. Ab aquest motiu, rebé felicitacions dels Concejals per haber expresat clar y contundent en el assumpte y de ferho aixís se capta la voluntat del poble en general.

El Sr. Roura, interessá que la Corporació se associés en el acte de proclamar a la Mare de Deu del Collell com a Patrona dels Cassadors, tota vegada que te ja rebudes moltes adhesions y la d'Olot no ha pas d'esser la última. S'acordá complaurel.

El Sr. Puigdemont demaná la paraula pera alusionar y se aixecá la sessió.

Sens ha dit que per una societat bancaria ab finques aprop d'Olot, se tracta de presentar una proposició al Ajuntament en lo referent a les aigues de S. Roc, en la qual a base de que se'ls hi permeti barrejar ab les de S. Roc, unes aigues, que encara no té, quin caudal se desconeix y quina potabilitat no s'ha demostrat, promet l'impossible, ja tractant de convertir-se en tutor, administrador o gerent dels interessos

de la Corporació Municipal, oferintli uns beneficis ridicels que fan que la tal proposició no sia lógica y estigui mancada de sentit comú.

Sabem de cert no obstant, que encara que fos acceptada la tal proposició per l'Ajuntament, no seria efecte per quan l'objecte de la mateixa es fer perdre temps a la comissió y entorpir quan pugui la gestió, d'ella.

Es que la mano oculta que fa temps entorpeix aquest assumpte y la entitat de que parlem, son una mateixa cosa?

Procurarem enterantse'n pro mentres tant cridem l'atenció de la comissió d'aigues a fi de que no's deixi correndre y activi els treballs tant com pugui.

CRÓNICA

Al objecte de poguer donar sortida a una pila d'original que s'ens amagatsamava, ens havém vist precisats a retirar avui la plana d'anuncis.

Supliquém a n'els Srs. anunciants que ens dispensin per aquesta vegada. Y com que més endavant tenim ganas de fer de tant en tant algun nombre extraordinari com a regalo als abonats, ja'ls anunciarem de franc y els reintegrarem aixís de lo que avui els hi quedém a deure.

Hiem rebut de la casa editorial, Mancci, de Barcelona, un tomo titolat: *Plantas que crecen y plantas que matan*, del professor Pio Arias Carvejal.

L'estém fullejant y tan aviat haguem acabat de llegirlo en farém la ressenya bibliográfica.

LA TAULA REGULADORA—Avui fa vuit dies, va inaugurarse la taula reguladora pera la venta de la carn de xai. Sense que s'hagués anunciat previament el dia de la obertura, ni que ho sapigués molta gent, desseguida s'escampá la ven y comensá a afuirá aquesta de tal manera, que a les poques estones s'havía despatxat tota l'existencia.

Pera poguer contentar al públic comprador, fou necessaria una nova matansa, lo qual produí un regular esvatet que haviat hauria arribat a conflicte, al saber el gremi de carnicers que s'havía donat permís al Sr. Vila pera sacrificar en el matedero.

Esverats de mala manera al veurer la protecció que li donava l'Alcaldia, requeriren al notari pera que aixequés acta de lo que allí passaba per creuers ells que s'els lesionava en els seus drets.

Nosaltres creiem de raó y justicia el permís concedit al Sr. Vila, de sacrificar més xais al trovarse agotada l'existencia per tres motius: primer perque si guent el primer dia d'obrir l'establiment no podia pas calcular aproximadament la carn que necessitaria. Segón, perque avui fa quinze dies fou concedit igual permís en idéntiques condicions, a altres carnicers que's trovaven en el mateix cas, y tercer perque si guent l'establiment de la taula reguladora, obra de l'Ajuntament, y per lo tant en profit y benefici de la majoria dels veíns s'ha de donar a n'aquesta tota la protecció possible.

Ens hem alegrat moltíssim de que el públic hi hagi acudí y acudeixi com fa, ab lo qual demostra que s'ha comenat ab nosaltres.

Pera fer fracassar a n'aqueixa taula, es molt probable que s'utilisin tots els medis, potser inclús el de la violencia, pro cal que el poble se mantingui ferm, del contrari més tard ne trovariem les conseqüencies.

Ja es hora de que s'acabin també aquesta mena de monopolis.

Ens resistim a creuer lo que'ns asseguren de que hi ha una personalitat o una figura de les de més rellu d'aquí que patrocina la qüestió a favor dels carnicers y fins diuen que dirigeix els seus passos.

Si aixó es cert, ja no podém arribar gaire més enllá.

Han sigut multats per l'Alcaláia, per reincidents en la manca de pes dels articles venuts, els carnicers següents: D. Josep Sala Camprodón, D. Libori Sala, D.ª Joaquina Coderch y la Sra. Viuda de Nicolau, quins han defraudat la cantitat de 12, 12, 11 y 100 grams respectivament ab pesades de 900, 200, 300 y 3.600 grams.

Procurarem tenir al corrent als nostros lectors de tots aquells establiments poc escrupulosos que caiguin de patas al garlito.

Desde'l 4 al 10 d'aquest mes, la Sucursal de la «Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvi, ha

obert 5 llibretes noves, ha rebut 3405 pessetes per imposicions y n'ha parat 1188 per reintegros.

Durant la vinenta setmana actuará de Vocal de torn el Rmt Dr. Pere Pajol Rabió, Pbre

Ab el nombre d'avui, acompanyém un prospecte del conegut medicament «Elixir Tallol», qual lectura es d'interés a totes les persones que pateixen de neurastenia, anemia, falta de gana y debilitat general, siguent també molt útil en les convalecencies. Se ven en les principals farmacies y droguerías.

Abans d'anir ens estavem observant dues dones que després d'haver fet tancar la peixeteria y haver privat ja la venda de peix, passaven tot de magatots per les cases que elles ja saben oferint aquella mercaderia que ja s'havía donat per dolenta.

Convidria que aixís que s'acaba l'hora de venda y el peix ja es passat, s'utilitís desseguida o sinó estém exposats a disgustos qualsevol dia.

Ab veritable joia's enterém del nomenament de Canonge de la Catedral de León, de nostre compatrici el Rnt. Pere Guillemet y Coma; ab tal motiu fli endressém nostre més coral enhorabona.

D. Joan Cardelús'ns participa que ha sigut nomenat Representant en aquesta Ciutat d'una Junta que se ha constituít a Figueres pera portar representants de nostra Diócesis al próxim Congrés Internacional Eucaristic de Viena.

El mateix Senyor ens manifesta també que son algú's ja'ls que han manifestat desitjos de visitar en tant solemne ocasió la hermosa Ciutat del Danubi.

Diumenge passat tingué lloc ab molta concurrència el reser de Lacot quin fou amenisat per la cobla «Els Petits».

Dies enrera fou aixafada, per un auto, una goseta propietat del repartidor de periódics Sr. Mariñ, y fou lliensada al riu d'aont no sabem si ja l'han tret.

Clases de Inglés

Plaza de Catalunya, 8, 2.º

Lección diaria, 20 pesetas al mes.

Grupos de seis alumnos, 15 pesetas cada uno.

El nostre amic y compatrici, el célebre y mundialment conegut escultor Clará, acaba d'obtenir en la Exposició Internacional d'Amsterdám la medalla d'or, o siga la més alta recompensa que podia otorgarse.

Actualment en Clará se troba a Amsterdám y es mol felicitat pel seu triomf, a quines felicitacions unim la nostra ben coral y efusiva.

En les fires de Santa Creu de la ciutat de Figueres, sobre sortiren dels demés festeigs la anunciada festa de Aviación, per el célebre aviador francés Enric Tixier el qual se elevá a unas 700 metres d'altura y feu un llarc recort que li valgué unánims aplaudiments y alabansas del públic que ho presenciá que no baixaba de 20 a 25 mil persones.

No menys important fou l'exposició celebrada pel ilustre Olotí, en Josep Berça, quina fou continuament visitada y adquirits la majoria dels quadros.

Dimecres passat prengué mal en una maquinaria de la fábrica Brugada, una operaria, quina sofrí greus ferides en la ma dreta especialment en el dit gros creientse que li quedará inutilitat.

Durant aquesta setmana, algú's carnicers han anunciat la carn de xai a 1'35 el Kg. o sia 9 céntims menos per quiló que avans.

El Centre Fontanella, celebrá diumenge passat un ball a benefici dels soldats de Melilla quin teném entés no fou gaire concorregut.

Espectacles

CINE-OBRERO

Grandes y extraordinarias sesiones para hoy día 12 de Mayo de 1912

La célebre transformista franco-española, de éxito mundial

LINA MORENO

Gran lujo de trajes

Programa de películas:

VILLI SABE LLEVAR GABAN

FABRICA DE CAMAS DE HIERRO

EL PERRO DEL DETECTIVE

EL SAUCE DEL PORVENIR

EL TESTAMENTO PERDIDO

LA PEQUEÑA OBRERA

Sesiones desde las 6 tarde.

Imp. de Pere Aubert. Carme, 11,—Olot.

Medicamento aprobado por la Real Academia de Medicina y Cirugía de Barcelona

RECOMENDADO POR TODA LA CLASE MÉDICA

INTERESANTE SU LECTURA Á LAS FAMILIAS

Elixir Callool

TÓNICO GENERAL DEL ORGANISMO

RECONSTITUYENTE natural y DIGESTIVO de primer orden

REMEDIO EFICAZ

CONTRA LA

DEBILIDAD NERVIOSA Ó NEURASTENIA

EN TODAS SUS MANIFESTACIONES

USADO ADEMÁS CON GRAN ÉXITO en el RAQUITISMO ó CRECIMIENTO DEFECTUOSO DE LOS NIÑOS, en las DISPÉPSIAS ó DIFICULTAD DE Digerir; en la ANEMIA ó POBREZA DE SANGRE; en la CLOROSIS ó PALIDEZ DEL ROSTRO; en las CONVALESCENCIAS y en todos los estados de DEBILIDAD GENERAL

Las falsificaciones serán castigadas con arreglo á la Ley

Substancias de que se compone el ELIXIR CALLOOL

Este ELIXIR, preparado con medicamentos químicamente puros, constituye un verdadero **Alimento de ahorro**; es agradable al paladar y completamente transparente. Reune en su composición **todos los materiales** que son necesarios para combatir la **debilidad general del organismo**, sea cualquiera su causa, y es además rápido en sus efectos, de modo que desde las primeras tomas se observa una **mejoría muy acentuada**.

Consta en primer lugar de **glicerofosfatos**, sustancias perfectamente asimilables y que proporcionan al organismo, según opinión de los químicos más eminentes, el **fósforo**, en una forma que pudiéramos llamar **viviente**, y por eso la Terapéutica Moderna se vale de ellos, siempre que es necesario estimular la nutrición y actividad general del organismo: He asociado además á este ELIXIR la **Nuez de Kola**, planta originaria del Africa Central, cuyas aplicaciones son muy numerosas ya que son muchas sus virtudes medicinales.

La **Kola** regulariza los **movimientos del corazón**, normalizando la **circulación de la sangre**; aumenta la **fuerza muscular**, excitando las **fibras motoras del organismo**; entona el **sistema nervioso**, en virtud de una **acción** hasta hoy desconocida; favorece la **secreción de los jugos gástricos**, y por último, es un medicamento **antidiarreico** por excelencia y **antiséptico intestinal** de primera fuerza.

La **Pepsina**, sustancia que también contiene este ELIXIR, es un **fermento gástrico** cuya acción como **agente digestivo** es muy notable porque **facilita la digestión** á las personas de **estómago delicado**, que unas veces ó arrojan los alimentos ó los digieren mal. Además, asociado en este ELIXIR, á los **glicerofosfatos** y á la **Kola**, contribuye á la **mejor asimilación** de estos medicamentos.

. Echando, pues, una ojeada sobre la composición de este ELIXIR, se comprende bien que los medicamentos de que está formado se completan siempre y así lo manifesté en la comunicación que respecto á este específico dirigí á la Real Academia de Medicina y Cirujía de Barcelona en 30 de Junio de 1897. Además la pureza de sus componentes y la exquisita pulcritud con que está elaborado son una garantía para el médico que desee estudiar la acción terapéutica simultánea de las sustancias de que consta este ELIXIR y para el enfermo que toma en cada caso lo que necesita para su completa curación.

Enfermedades en que está indicado el ELIXIR CALLOL

Numerosos son los casos en que se ha empleado este ELIXIR con éxito verdadero y así lo demuestra el creciente favor que le han dispensado en poco tiempo la clase médica y el público en general.

Voy á citar á continuación algunos casos en que su empleo ha producido brillantes resultados.

En la **Neurastenia ó debilidad nerviosa por agotamiento**, enfermedad propia de todas aquellas personas *extenuadas por excesos de todas clases* y principalmente por *abusos de trabajo intelectual*, produce este ELIXIR efectos admirables. Los *dolores profundos de cabeza, fatiga, insomnio, dolores medulares, desarreglos gástricos* y demás padecimientos que consumen poco á poco al enfermo y terminan en el *abatimiento, impotencia y postración general*, desaparecen al poco tiempo con el uso de este específico, notándose ya desde las primeras tomas un *aumento de fuerza y de agilidad* que ponen rápidamente al enfermo en estado de completa curación. Por eso deben tomarlo todas aquellas personas *nerviosas é impresionables* cuyo organismo está *desequilibrado* y sujeto á tan variadas sensaciones que el individuo pasa rápidamente de la *exitación nerviosa más exagerada* al *abatimiento, melancolía y decaimiento general*.

Por la misma razón deben tomarlo muchas señoras quienes á causa de su *delicada sensibilidad*, sienten de continuo *mareos, desvanecimientos y terribles trastornos* que comprometen á menudo su salud.

Todo cuanto acabamos de mencionar reconoce por causa la **debilidad nerviosa en todas sus manifestaciones** (*astenias nerviosas*) y en todas ellas este ELIXIR es de efectos inmediatos.

DOSIS: 2 cucharadas al día, una al principio de cada comida ó inmediatamente después, ya sola ó mezclada con un poco de tila.

En el **Raquitismo ó crecimiento defectuoso de los niños** son también muy patentes los efectos de este ELIXIR y por eso muchos facultativos lo prescriben para combatir esta enfermedad. La *deformación de los huesos, el mal humor, vómitos, diarreas y malestar* que experimenta el niño se desvanecen poco á poco con el uso de nuestra medicación; continuando su empleo adquiere el hueso *dureza y elasticidad*, y la fibra muscular *fuerza y robustez*; se suprimen desde luego las *diarreas*, camina el niño con *más facilidad*, creciendo *fuerte y vigoroso* y desapareciendo en él ese estado de *decrepitud* que predispone á su organismo *débil* al desarrollo de enfermedades infecciosas. La *DOSIS* á que debe emplearse en estos casos ha de ser muy pequeña, (*una cucharadita de café al principio de cada comida*) y su sabor agradable le hace preferible al aceite de hígado de bacalao al que sustituye con ventaja.

En la **Anemia ó pobreza de sangre**, se han observado también efectos muy notables con el uso de este ELIXIR. La falta de apetito y repugnancia de los alimentos, las neuralgias, desarreglos nerviosos y palpitations del corazón cesan muy pronto, *aumenta desde luego el apetito*, notándose mayor *energía en la circulación de la sangre* y una sensación especial de bienestar que alienta al enfermo y le convence de la eficacia de este medicamento. Todo cuanto hemos dicho respecto á la *anemia* es aplicable á la *clorosis* que no es más que la *anemia del bello sexo* acompañada de *palidez y demacración del rostro, vértigos, desarreglos menstruales*, y otros síntomas nerviosos que terminan con frecuencia en el *histerismo*. El uso continuo de este ELIXIR ocasiona cambios muy notables en el organismo, pues recobra poco á poco el rostro su color natural, desaparece la melancolía tan propia de esta enfermedad, *cálmense los dolores de las menstruaciones*, regularizándose éstas periódicamente y se modifica de tal modo el estado general de la enferma, que de *taciturna y triste* tórnase *alegre y lozana*, notándose muy pronto el benéfico influjo que esta medicación ejerce sobre la nutrición general.

DOSIS: Una cucharada mediana al principio de cada comida. De 2 á 3 días.

Cura también este **ELIXIR** la dispepsia ó pereza de digerir, enfermedad muy ligada á la **neurastenia** y consecuencia muchas veces de ella. La Dispepsia ocasiona al enfermo trastornos de diferentes clases como *vómitos, diarreas, angustia, sudores fríos, soñolencia* después de las comidas y *una tensión y abotamiento de estómago* tan grandes, que el individuo se vé obligado á aflojar sus vestiduras con el objeto de evitar la compresión que éstas ejercen sobre el indicado órgano. Sin más que considerar la composición de este **ELIXIR** se podrá ver lo indicado que está para combatir esta enfermedad, pues además de *fortalecer el estómago, facilita la digestión y tonifica el sistema nervioso*, factor muy importante y que deben tener en cuenta todas aquellas personas que experimentan los horrores de una mala digestión.

DOSIS: Una cucharada grande al final de cada comida, pudiendo tomarse ya sola ó bien mezclada con una cantidad igual de un infuso de manzanilla ó de anís.

En la **Albuminuria fosfática**, acompañada de fatiga intelectual y debilidad muscular, desaparecen una y otra así como los dolores **lumbares** tan característicos de esta enfermedad.

En la **obesidad** y en la **diabetis**, véense desaparecer la flojedad de piernas y el desfallecimiento tan propios de los enfermos aquejados de estas dolencias.

En la **ataxia, lumbago crónico** y **sciática**, siéntese al principio un hormigueo especial muy molesto pero es pasajero ya que muy pronto cesan los dolores y se siente el enfermo con más fuerza para andar

Además, en las **convalecencias de enfermedades agudas** son muchos los facultativos que recomiendan este **ELIXIR**, pues estimula rápidamente el organismo, recobrando el estómago *su fuerza digestiva*, el sistema nervioso la *excitabilidad* que le es propia y el sistema muscular su *energía contractil*.

Teniendo en cuenta pues que **éste preparado**, es á la vez **tónico, reconstituyente y digestivo** hay algunos prácticos que lo prescriben hasta en casos de **enfermedades incurables por consunción**, pues con el uso del mismo adquieren algunos enfermos un **alivio positivo** que favorece el cumplimiento de todas las funciones propias de delicado organismo. En general, puede decirse que el **ELIXIR CALLOL** es el **MEDICAMENTO DE LOS DÉBILES** y por lo mismo puede usarse con éxito en todos aquellos casos en que se necesite un estímulo para alentar y sostener la vida del individuo.

DOSIS: En estos casos puede tomarse una cucharada mediana al principio de cada comida.

Tenemos en nuestro poder dictámenes y opiniones de reputados facultativos que, en los casos arriba citados, recomiendan á sus clientes este **ELIXIR** prefiriéndolo á otros medicamentos similares por su **EFICACIA, ACCIÓN RÁPIDA Y GUSTO AGRADABLE**.

La falta de espacio nos impide insertar estos dictámenes, algunos de ellos muy notables y si únicamente diremos lo siguiente:

En 30 de Junio de 1897 se presentaron á la Real Academia de Medicina y Cirujía de esta ciudad seis frascos de este ELIXIR para que procediera á su análisis y una comunicación en la que se exponía el fundamento científico de su fórmula.

Vamos á copiar á continuación el siguiente

DICTAMEN DE LA REAL ACADEMIA DE MEDICINA Y CIRUGIA DE BARCELONA

El farmacéutico de esta capital D. Rafael Callol, ha presentado á esta Academia varios frascos del ELIXIR tónico, reconstituyente y digestivo que prepara, solicitando un dictámen acerca de sus cualidades.

El elixir que elabora el Sr. Callol es á base de Glicerosfosfatos, Nuez de Kola y Pepsina y constituye un preparado de gusto agradable, propio para combatir las afecciones para que están indicados sus componentes, como son; las Astenias nerviosas, las Convalecencias, las Dispepsias, la Anemia, la Clorosis, etc., etc. y reúne todas las buenas cualidades que deben distinguirse á esta clase de formas farmacéuticas.

V.º B.º EL PRESIDENTE,

Dr. D. E. Bertrán

EL SECRETARIO PERPÉTUO,

Dr. D. L. Suñé

Barcelona, 16 Julio de 1897

● OBSERVACIONES QUE DEBEN TENER PRESENTE LOS QUE TOMEN ESTE ELIXIR

- 1.º Puede tomarse en todas las épocas del año siempre con sujeción á las dosis indicadas para cada caso particular.
- 2.º Las personas que obtengan pronto alivio que no dejen de tomarlo una temporada, siempre con toda regularidad, y así podrán convencerse de la eficacia de este medicamento.
- 3.º El enfermo puede tomarlo en cualquier estado y condición, siendo su empleo compatible con el de cualquier otra medicación.
- 4.º La gran aceptación que por parte de los señores facultativos y del público ha tenido este medicamento ha sido causa de que existan algunas falsificaciones é imitaciones, por todo lo cual prevengo al público que no es legítimo el frasco que no lleve la marca registrada cuyo facsimile va expresado en este prospecto y la firma del que suscribe R. CALLOL, impresa en las etiquetas y en el cuello de la botella. — Desconfiad de las imitaciones y pedid siempre **ELIXIR CALLOL**.

ESPECIALIDADES DE LA CASA CALLOL DE BARCELONA

prescritas por todas las notabilidades médicas

Discos Callol para producir, aumentar y mejorar la cantidad de leche á las **madres y nodrizas**

Pídase el prospecto especial explicativo, que será remitido gratis escribiendo á Casa Callol. — Diputación, 273. — Barcelona, (España).

Supositorios Callol (antihemorroidales) == para adultos y para niños
Eficaces en la curación de las almorranas

Pídase el prospecto especial explicativo, que será remitido gratis escribiendo á Casa Callol. — Diputación, 273. — Barcelona, (España).

Perlas Callol (Lombricidas) para la extirpación ==
===== completa de las **lombrices**

Pídase el prospecto especial explicativo, que será remitido gratis escribiendo á Casa Callol. — Diputación, 273. — Barcelona, (España).

Supositorios Callol (simples) =====
== para adultos y para niños
Sustituyen ventajosamente á las lavativas y =====
===== **curan el estreñimiento**

Pídase el prospecto especial explicativo, que será remitido gratis escribiendo á Casa Callol. — Diputación, 273. Barcelona, (España).

Óvulos Callol De uso especial para =====
===== **las señoras**

Supositorios Callol (oxiuricidas) =====
== para adultos y para niños
Curan el prurito anal y extirpan los **OXIUROS** ó **GUSANILLOS INTESTINALES**

Las especialidades de la casa **CALLOL** de Barcelona se venden en las principales farmacias de España y Ultramar

Nota. — Pueden pedirse también todos los productos de mi casa por la intermediación de las principales casas comisionistas de España, París, Londres, Hamburgo, Génova, etc. etc.